

ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของตัวละครเอก

แนวคิดดัชนีทางวัฒนธรรมได้นำเสนอว่า การสื่อภาพตัวละครเอกเพื่อก่อให้เกิดความหมายในการรับรู้ของผู้ชม จะต้องประกอบไปด้วย สิ่งที่ปรากฏ [existence] และนำสิ่งที่ปรากฏมาจัดลำดับความสำคัญ [priorities] และวิเคราะห์ในเชิงคุณค่า [values] แล้ว สิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน [relationships] และก่อให้เกิดความหมายในเชิงโครงสร้าง ส่วนแนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของสื่อมวลชน ก็ได้เสนอทัศนะในแนวเดียวกัน คือ สื่อมวลชนจะเป็นผู้ให้ค่านิยม สื่อมวลชนจะบอกว่าอะไรคือสิ่งสำคัญ สื่อมวลชนจะระบุมาตรฐานของความถูกต้อง และสุดท้ายคือสื่อมวลชนจะให้คำอธิบายว่าอะไรเกี่ยวข้องกับอะไร

ในส่วนบทที่ 4-7 ที่ผ่านมาก็ได้กล่าวถึงสามมิติแรก ของทั้งสองแนวคิดดังกล่าวไปแล้ว ในบทนี้จึงจะกล่าวถึงมิติที่สี่ คือการอธิบายว่าอะไรเกี่ยวข้องกับอะไร หรือความหมายทางโครงสร้างของตัวละครเอก

ความหมายในเชิงโครงสร้างของตัวละครเอก มีส่วนช่วยสนับสนุนอุดมการณ์ทางสังคม [social ideology] เพราะนำเสนอมาตรฐานทางศีลธรรม [moral standard] ว่าคนแต่ละกลุ่ม แต่ละเพศ แต่ละวัย แต่ละฐานะ ควรทำอะไร และไม่ควรทำอะไร นั่นคือความสัมพันธ์กันของสามมิติแรก เป็นความคิดที่บอกเป้าหมายในชีวิตของคนแต่ละกลุ่ม แต่ละเพศแต่ละชนชั้น และยังบอกหนทางไปสู่เป้าหมายนั้น

การถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคมผ่านตัวละครเอก

ผลงานวิจัยเรื่อง "มิติด้านอุดมการณ์ในละครโทรทัศน์ไทย" โดย ดร.กาญจนา แก้วเทพ พบว่ามีอุดมการณ์ทางสังคมที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ไทย ได้แก่ อุดมการณ์ศักดิ์ดินา อุดมการณ์ทุนนิยม อุดมการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อุดมการณ์ชาตินิยม อุดมการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง และอุดมการณ์แบบอำนาจเหนือธรรมชาติ (กาญจนา แก้วเทพ, 2533 : 14-17) และจากละครที่ศึกษาทั้ง 11 เรื่อง ก็ได้พบตัวอย่างการสื่อถึงอุดมการณ์ทางสังคม เช่น

อุดมการณ์ทุนนิยม

ละครบอกว่าถ้าเกิดมาเป็นตัวละครที่เป็นชนชั้นกลางค่อนข้างต่ำ หรือชนชั้นต่ำและมีถิ่นฐานอยู่ในต่างจังหวัด อย่าง ปริก (เกิดแต่ตม) และ คำไท (ชิงช้าชาลี) สิ่งสำคัญคือ การเป็นคนดี ชยัน อดทน มานะพยายาม จึงจะประสบความสำเร็จในชีวิตและเลื่อนสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้นโดยใช้การศึกษาเป็นวิธีการหลัก ภาพของปริกและคำไทได้สนับสนุน อุดมการณ์ทุนนิยม ในยุคต้น ซึ่งเน้นการเอาชนะโชคชะตาด้วยความขยันหมั่นเพียร ทำงานหนัก ในขณะที่ การ์นต์ (ชิงช้าชาลี) จะสะท้อนอุดมการณ์ทุนนิยมในยุคปลายที่เน้นการบริโภคความสะดวกสบาย เพราะถึงแม้เขาจะเป็นคนเก่ง แต่ไม่ใช้การศึกษาในการเลื่อนชั้นทางสังคมกลับไปใช้วิธีการหลอกลวงเอาทรัพย์สินสมบัติจากผู้หญิง

ธิเบต (คนละโลก) เป็นตัวละครที่ต้องการมีฐานะร่ำรวย โดยมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย เขาถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วเพื่อเงินตรา ไม่คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม เพียงเพราะต้องการเลื่อนชั้นทางสังคมไปอยู่ในชนชั้นสูง ภาพของเขาจึงสนับสนุน อุดมการณ์ทุนนิยม ที่ใช้เงินตราเป็นเครื่องแบ่งความเหลื่อมล้ำของคน ชะตากรรมของตัวละครจะถูกกำหนดจากอำนาจเงินตรา เช่นชีวิตของคล-เมขลา (คนละโลก) ถูกกำหนดด้วยเงินตราเพราะเมื่อเป็นภรรยาปุราณ เขาก็ขายเธอให้ธิเบต หรือ สาววิณี (ดวงใจแม่) เห็นความสำคัญของวัตถุมากกว่าจิตใจ เธอจึงเห็นฐานะและเงินตราสำคัญกว่าแม่

อุดมการณ์ศักดินา

คุณหญิงพวงแข อนุจิตร วรณยุพา (คุณหญิงพวงแข) รสนา (แม่พลอยหุง
กรองทอง (ซึ่งข้าซาลี) ตัวละครเหล่านี้ต่างก็อยู่ในชนชั้นกลางจนถึงชนชั้นสูงและ
มักจะเป็นสถานภาพที่ได้มาแต่กำเนิด ละครน่า เสนอว่าชาติตระกูล มีความเกี่ยว
ข้องกับความเป็นนางเอกของวรณยุพา เธอจึงได้เลื่อนชั้นทางสังคม โดยการได้
พบพ่อแม่ที่แท้จริง และเธอมีความกตัญญู เคารพ เชื้อพ้องผู้ใหญ่ ตามระบบอาวุโส
คุณหญิงพวงแข กรองทองและรสนาต่างก็มีสิทธิในการกำหนดชีวิตของคนที่ต่ำต้อย
กว่าหรือผู้อยู่ในปกครองภาพของตัวละครเหล่านี้จึงสนับสนุนอุดมการณ์ศักดินา ซึ่ง
แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันอันเนื่องมาจากชาติตระกูล

อุดมการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง

อุดมการณ์ดังกล่าวสะท้อนลักษณะสังคมแบบถือชายเป็นใหญ่ ที่หญิงต้อง
อยู่ภายใต้อำนาจชาย และยังเป็นที่มาของค่านิยมเรื่องการเป็นแม่ศรีเรือนของ
ผู้หญิง กับค่านิยมความเป็นผู้นำของผู้ชาย ตัวละครหญิงมักมีบริบทอยู่ในบ้านและ
ในครอบครัว มักมีจุดมุ่งหมายเรื่องการแต่งงาน ตัวละครชายมักจะมีอายุมาก
กว่า มีอำนาจ มีความสามารถ ส่วนใหญ่มีอาชีพ และเป็นอาชีพที่มีเกียรติภูมิสูง
ภาพของตัวละครที่สนับสนุนอุดมการณ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ได้แก่
ก๊าว อนุช (นางฟ้ากับซาตาน) ปวเรศ แหวน (แม่พลอยหุง) ชง การบูร (ยาม
เมื่อลมพัดหวน) มักเป็นเรื่องราวความรักระหว่างหนุ่มสาว หรือสามีภรรยา
ผู้ชายมักมีฐานะดีสถานภาพค่อนข้างสูง ทำให้ดึงดูดเพศตรงข้ามและทำให้เกิด
ความขัดแย้งตามมา การคลี่คลายปัญหาคือการแต่งงาน ซึ่งจะส่งผลให้มีการ
เลื่อนชั้นทางสังคมในฝ่ายหญิงด้วย และกว่าที่จะได้แต่งงานหรือลงเอยกันด้วยดี
ฝ่ายหญิงจะต้องแสดงออกถึงความอดทน มีน้ำใจและเป็นแม่บ้านแม่เรือน ฝ่าย
ชายก็จะต้องมีความจริงใจและรับผิดชอบ เช่น อนุชต้องอดทนต่อก๊าวไม่ว่าจะ
ถูกเขาดูถูกเหยียดหยามหรือก๊าวร้าวอย่างไรก็ตาม แหวนก็ต้องทำหน้าที่ภรรยาที่
ดี มีขอบเขตชีวิตอยู่ในบ้านและในครัว ห้ามยุ่งเกี่ยวเรื่องราวของสามี โดย
เฉพาะเรื่องของการงาน ละครน่า เสนอว่าเมื่อแหวนออกจากขอบเขตของตนก็
ก่อให้เกิดผลเสียตามมาเช่น การตามไปหิงหวงวิรัชนี่ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานของ

สามี ทำให้สามีอับอายเสียหน้าจนต้องย้ายกลับเมืองไทย เป็นต้น

อุดมการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง

นิรันดร (เทพบุตรสุดเวหา) กร้าว อนุช (นางฟ้ากับซาตาน) เป็นภาพตัวละครที่สนับสนุนอุดมการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง ในลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ว่าใครมีความชอบธรรมที่จะใช้ความรุนแรงกับใคร เช่น การที่นิรันดรมีความชอบธรรมในการฆ่าคน เพราะคนที่ถูกเขาฆ่าคือคนที่ถูกสังคมตัดสินแล้วว่า เป็นคนชั่ว ก่อความเดือดร้อนให้สังคม และเพราะสังคมที่สลับซับซ้อนต้องมึนงงในการจัดระเบียบ เช่น ตำรวจกับผู้ร้าย นิรันดรจึงเป็นเหมือนกลไกในการจัดระเบียบทางสังคมให้เข้าที่เข้าทาง ส่วนการใช้ความรุนแรงทางด้านอารมณ์และวาจา ก็ปรากฏในคู่ของกร้าวกับอนุช

การถ่ายทอดอุดมการณ์ศักดินาในละคร เรื่องคนละโลกและเกิดแต่ตม

ในละคร เรื่องคนละโลก ตัวละครเอกทั้งชายและหญิงต่างก็มีอาชีพ ตัวละครเอกชายคือธิเบต มีบทบาทในการเป็นผู้นำครอบครัว และมีอาชีพในการหาเลี้ยงครอบครัว ในขณะที่ตัวละครเอกหญิงคือ คลเมขลา ก็มีอาชีพไม่แพ้ตัวละครเอกชาย และมีปรากฏตัวในชุดทำงาน มีฉากสถานที่ทำงาน และกิจกรรมเกี่ยวกับหน้าที่การงานมากกว่าตัวละครเอกหญิงในอีกหลายๆ เรื่อง

ในขณะที่มีมิติเกี่ยวกับอาชีพของตัวละครแล้ว ละครเรื่องนี้ก็ยังมีมิติในเรื่องความรักด้วย เป็นความรักและความขัดแย้งในความรักระหว่างธิเบตและคลเมขลา

ธิเบต เป็นตัวละครที่มีความขัดแย้งในใจ ในสภาพสังคมที่ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนแตกต่างกันอย่างมาก เขามาจากชนชั้นต่ำ เขาจึงถูกสังคมทำร้าย ถูกเหยียดหยาม เขาเชื่อว่าสังคมได้ปิดช่องทาง และเขาไม่มีวันได้เลื่อนชั้นทางสังคมไปสู่ชนชั้นสูงได้ ทำให้เขาเกิดความขัดแย้งในจิตใจ ดังนั้นเมื่อมีวิธีการที่สามารถทำให้เขาไปรวมอยู่ในหมู่ชนชั้นสูงได้ เขาจึงใช้วิธีการนั้น โดยไม่สนใจว่าจะเลวร้าย หรือผิดบรรทัดฐานของสังคมและศีลธรรมอย่างไร ละครเรื่องนี้จึงเป็นการสะท้อนโครงสร้างของสังคมแบบศักดินา ที่ยัง

คงตกค้างอยู่ในสังคมไทย ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้น ถึงแม้บุคคลจะรักกัน แต่ความรักก็ไม่มีทางสมหวัง เพราะโครงสร้างของสังคม ไม่อนุญาตให้บุคคล จากต่างชนชั้นกันมาอยู่รวมกันได้ ละครนำเสนอว่า คนที่อยู่ในชนชั้นสูงกับชนชั้น ต่ำจะมีมุมมอง ความคิด ค่านิยม ความเชื่อต่างกัน ดังเช่น เมื่อคลเมขลารู้ว่า ธิเบตค้ายาเสพติด เธอจึงยอมรับไม่ได้ และไม่มีวันจะยอมรับได้ ในขณะที่ธิเบต ยอมรับเพราะเป็นที่มาของทรัพย์สินเงินทอง และมีบทสนทนาที่สะท้อนถึงความ แตกต่างระหว่างชนชั้นว่า

"ให้ตาย... ผมคิดผิดจริงๆ ผมน่าจะแต่งงานกับผู้หญิงชั้นต่ำพอๆกับ ผมมากกว่า"

ในขณะที่ละครเรื่องเกิดแต่ตมคล้ายคลึงกับละครเรื่องคนละโลก คือ เรื่องคนละโลกมีมิติในเรื่องอาชีพ เรื่องเกิดแต่ตมมีมิติในเรื่องการศึกษา ทั้ง สองเรื่องต่างก็พูดถึงการเลื่อนชั้นทางสังคมและความรักเหมือนกัน แต่ในขณะที่ เรื่องคนละโลกสาธิตให้เห็นถึงความรักระหว่างชนชั้นสูงกับชนชั้นต่ำ แต่เรื่อง เกิดแต่ตมเป็นภาพของชนชั้นล่างในสังคมสมัยใหม่ ตัวละครเอกชายหญิงต่างก็มา จากชนชั้นเดียวกัน เมื่อมีความรักกันภายใต้โครงสร้างของสังคมในลักษณะเดียวกับ เรื่องคนละโลก แต่ปริกและมิ่งโกมุกก็สมหวังในความรัก และทั้งคู่ก็กำลัง ปรับตัวเองไปอยู่ในชนชั้นกลาง โดยใช้ระบบการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีที่คนในสังคม สมัยปัจจุบันใช้กันอยู่

การเปรียบเทียบภาพตัวละครเอกตามแก่นเรื่อง

ในจำนวนละครทั้ง 11 เรื่อง จากงานวิจัย "การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์" พบแก่นเรื่องละคร 2 กลุ่มด้วยกันคือ ความรัก [love theme] และศีลธรรมจรรยา [morality theme] และจากการวิเคราะห์ทั้งทางด้านคุณลักษณะทางประชากร บุคลิกภาพพฤติกรรม และลักษณะนิสัยใจคอ การจัดลำดับความสำคัญตลอดจนเรื่องของคุณค่า พบว่าละครทั้งสองแนวไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ละครทั้งสองแนวล้วนแล้วแต่นำเสนอถึงหลักศีลธรรมและบรรทัดฐานทางสังคมต่างๆที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพียงแต่ตัวอย่างของหลักศีลธรรม และบรรทัดฐานต่างๆนั้น ถ้าเป็นละครแก่นเรื่องเกี่ยวกับความรัก บรรทัดฐานและค่านิยมต่างๆจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกี่ยวกับความรัก และเกี่ยวข้องกับบทบาทของชายและหญิงมากกว่า ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ในขณะที่ละครแก่นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา บรรทัดฐานและค่านิยมต่างๆ จะเกี่ยวข้องกับหลักศีลธรรม ศาสนา หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของส่วนรวมมากกว่า

อย่างไรก็ตาม ละครทั้ง 11 เรื่องที่ศึกษา ปรากฏละครแก่นเรื่องเกี่ยวกับความรักถึง 8 เรื่อง ในขณะที่ละครแก่นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยามีเพียง 3 เรื่องเท่านั้น การเปรียบเทียบจึงไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ภาพของตัวละครเอกชายและหญิง

ละครโทรทัศน์คือกระบวนการสร้างสรรค์ และสืบทอดสัญลักษณ์ต่างๆ ในสังคม ซึ่งหมายถึงการสืบทอดความเป็นผู้ชาย และความเป็นผู้หญิงด้วยภาษา ก้าว เทพ ได้กล่าวถึง "วัฒนธรรมของผู้หญิง" ในกระบวนการผลิตและสืบทอดของละครโทรทัศน์ (มาฮาพินิจ, 2536 : 40-44) ว่าความเป็นผู้หญิงในละครโทรทัศน์ มีลักษณะสำคัญ 4 ประการคือ

1. ผู้หญิงต้องอดทน คืออดทนต่อพฤติกรรมของพระเอก อดทนต่อพฤติกรรมของแม่พระเอก และอดทนต่อการพิพากษาของสังคม

2. เมื่อเทียบกับภาพของผู้ชาย ภาพของผู้หญิงจะต้องดีกว่าชาย ในทุกมิติ และทุกบริบท

3. ผู้หญิงต้องพึงพิงผู้ชาย ไม่ว่าจะเธอจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม

4. ในการเลื่อนชั้นทางสังคม ผู้ชายจะมีทางเลือก และอาจจะได้ผลดี หรือผลร้ายแต่ผู้หญิงจะไม่มีทางเลือก [choice] มีแต่ชะตากรรม [destiny] ที่ไม่มีทางเลือก

ในงานวิจัยเรื่องการนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์นี้ พบความหมายทางโครงสร้างว่า วัฒนธรรมของผู้หญิงยังคงเป็นลักษณะดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

ผู้หญิงต้องอดทน ละครนำเสนอว่าผู้หญิงที่ดี จะต้องมีความอดทน เช่น อนุช (นางฟ้ากับซาตาน) ต้องอดทนต่อพระเอกคือกร้าว แหวน (แม่พลอยหุง) ต้องอดทนต่อสามีและต้องผ่านการตรวจสอบจากแม่ของสามี ว่าเป็นผู้หญิงที่ดีพอที่จะเป็นลูกสะใภ้ คลเมขลา (คนละโลก) ต้องอดทนต่อการพิพากษาของสังคมต่อการเป็นแม่ม้ายและแต่งงานสองครั้ง เป็นต้น

ภาพของผู้หญิงที่ดีกว่าชาย เช่น กานติมา (คุณหญิงจอมแก่น) ถึงแม้จะแก่นกล้า ไม่กลัวใคร แต่ในที่สุดผู้ที่ทำร้ายเธอได้โดยการแต่งงานก็คืออนัญชรินทร์ แม้แต่นิรันดร (เทพบุตรสุดเวหา) ซึ่งเป็นตัวแทนอำนาจเหนือธรรมชาติมากำจัดความชั่วร้าย ก็ยังคงต้องเป็นผู้ชาย

ผู้หญิงต้องพึงพิงผู้ชาย เช่น บิลันธา (ศิระมะมาร) ที่เก่ง ฉลาด และเชื่อมั่นในตัวเองอย่างไร ก็ยังต้องพึ่งพิงและลุงพร วรณสุพา (คุณหญิงพวงแข) ถึงแม้จะแก่นกล้าแต่ก็ต้องให้อนุจิตเข้าไปช่วยเหลือ เมื่อจะถูกกระทำมีดีมีร้าย ถึงแม้คลเมขลา (คนละโลก) จะเป็นผู้หญิงทำงานเก่ง แต่เธอก็ต้องแต่งงานถึงสองครั้งเพื่อจะได้มีที่พึ่ง

ในการเลื่อนชั้นทางสังคม ละครมักจะกำหนดให้ผู้หญิงใช้การแต่งงาน และสถานภาพจากพ่อแม่ เช่น แหวน (แม่พลอยหุง) หรือ วรณสุพา (คุณหญิงพวงแข) และกำหนดให้ผู้ชายใช้ความสามารถในหน้าที่การงาน ตัวละครอย่างสาย (ดวงใจแม่) ต้องประสบชะตากรรมที่ไม่มีทางเลือก หลังจากขาดผู้นำครอบครัว จาก

ภรรยาปลัด ต้องกลายเป็นกรรมกร และชาวสวนผู้ต่ำต้อย ในขณะที่ชิเบต (คนละโลก) ออกจากบ้านเพียงลำพังตั้งต้นรนต์สู้จนมีฐานะร่ำรวย ทั้งๆที่ทั้งคู่ต่างก็มีการศึกษาน้อยเหมือนกัน

ทั้งหมดคือภาพหลักของชายและหญิง ที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้หญิง แต่ก็ยังมีภาพรองเกี่ยวกับผู้หญิงที่ปรากฏคือ

ผู้หญิงเริ่มมีทางเลือกในการเลื่อนชั้นทางสังคม โดยใช้การศึกษาอย่างเช่นมิ่งโกมุท (เกิดแต่ตม) และถึงแม้จะใช้การเลื่อนชั้นทางสังคมโดยการแต่งงาน หรือสถานภาพจากพ่อแม่ก็ตาม แต่พวกเขาจะต้องมีการศึกษาพอสมควร มีความเฉลียวฉลาด คล่องแคล่วทันคน เริ่มใช้ชีวิตนอกบ้านมากขึ้น แทนที่จะอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนเพียงอย่างเดียว เช่นแหวน (แม่พลอยहुง) ยังต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเมื่อมีโอกาส จนกระทั่งจบวิชาเลขานุการ และเมื่อแต่งงานแล้ว เธอก็ต้องมาช่วยงานหมอปวเรศที่คลินิกด้วย ถึงแม้ว่ารณยูพา (คุณหญิงพวงแข) จะมีฐานะดีจากการพบพ่อแม่ที่จริง ก็ต้องไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมยังต่างประเทศจนจบวิชาเลขานุการ

การนำเสนอดังกล่าว ค่อนข้างเป็นการเปลี่ยนรูปแบบและยกระดับผู้หญิงมากขึ้น เช่นให้มีการศึกษา ให้ฉลาด ให้รู้จักโต้แย้ง ใช้ชีวิตภายนอกบ้านมากขึ้น ทันสมัยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาพของผู้หญิงที่ก้าวหน้าขึ้นในละครโทรทัศน์นั้น ปรากฏเป็นเพียงส่วนน้อย และเป็นการปรับเปลี่ยนเพียงรูปแบบ แต่โดยแกนหลัก ภาพของผู้หญิงยังคงได้รับการนำเสนอตามวัฒนธรรมของผู้หญิงดังกล่าวข้างต้น เช่นถึงแม้จะนำเสนอว่าการศึกษามีความสำคัญต่อผู้หญิงมากขึ้น แต่ก็ยังจำกัดขอบเขตการรับรู้ว่า วิชาที่ผู้หญิงควรจะเรียนคือ เลขานุการ และอักษรศาสตร์ เป็นต้น และปัจจัยที่ทำให้เกิดการปรับตัวอาจจะเป็นเพราะการที่ละครโทรทัศน์มีกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายขึ้น จากแต่เดิมมีเพียงกลุ่มแม่บ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2536 : 14-15) ได้ขยายตัวไปครอบคลุมคนทุกกลุ่มทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับชั้นการศึกษา ทำให้ละครโทรทัศน์ต้องเปลี่ยนตัวเองในองค์ประกอบหลายอย่าง เช่นด้านเนื้อเรื่องหรือวิถีการนำเสนอ และการเปลี่ยนรูปแบบของตัวละครหญิง ก็อาจจะเพื่อให้เป็นการเข้าถึงกลุ่มของผู้หญิงสมัยปัจจุบันหรือผู้หญิงทำงานมากขึ้น